

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékra küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 12 kor. — fill.		
Fél évre . . . 5 . . .	Fél évre . . . 8 . . .		
Negyed évre . . . 2 . . . 50 . . .	Negyed évre . . . 4 . . .		
Egy óra . . . 1 . . .	Egy óra . . . 1 . . . 70 . . .		
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK IÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hatásálos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

Kossuth Ferencz.

Ezen régi pártlap hasábján jelent meg a nyílt levél Kossuth Ferenczhez, e lyben felkértük, hogy jöjjön már közibünk is és a hazáért vívott küzdelmei között élvezze a mag ar nép kitárult szívének mindennél drágább, mindennél igazabb, mindennél gyönyörűbb, soh: meg nem vásárolható szeretetét . . . Önmagára mint balzsam fog hatni ez az édes szeretet, a nép, a magyarság hü lelkében pedig hatalmas erővel buggyan fel újból a Kossuthok iránti, a függetlenségi zászló iránti szeretet kristályos forrása, melynek tisztaságát már zavarni kezdék szennyes kufár kezek.

Kossuth Ferencz, az országos függetlenségi párt vezére, válasz helyett a nyílt levélre. lejött közibünk és vasárnap keresztül haladt a szent magyar föld amaz áldott részén, melyet tiszalöki választó kerületnek neveznek és hol Kossuth Lajos méltó fiát karján hordozta a magyar nép, mely ma is himnuszként énekei itt a szabadság édes-bús diadal dalát: „azt izente! . . .“

A szent-mihályi zsellérségből szabadult föld volt az első megálló helye

Kossuth Ferencznek. Bübajos szép föld. Nemes indulatu, hazájaért, Kossuthjéért rajongó szép magyar néplakja békés fehér házakban a kevély grófi kastély mellett.

Épp a grófi kastélylyal szemben volt felállítva a lombkoszorúta diszkapu, hol oly ékes szavakban tolmácsolta a hü érzelmeiket a község derék református papja. Az uraság hajdui a kerítés megöl leleskedtek szegénykék. Nekik megvolt tiltva, hogy a szeretet ünnepéből részüket vegyék. Ó mert a duggazdag földes urnak, a nemes grófnak, kinek több érdemét mi is szívesen elősmerjük, »nem elve a Kossuthok elve.«

Hát ne is legyen! Hát csak maradjanak ők továbbra is a czimeres kastélyok mumiái . . . Idegenek ők mi hozzánk. Elszakadt mostoha vérek, kik áltatják magokat, hogy külön fajból valók. Pedig a nép dolgos karjában pezseg az igazi erős, az igazi nemes magyar vér, a hatalmas és egészséges nemzeti vér, nem a ti petyh dt, kivénült szivetekben kastélyok elfogult urai.

Szent-Mihályi gróf, nemes gróf, sőt szívesen elősmerjük azt is, hogy

iparkodó gróf, hát nem hallád még a Kossuthok nevét? Hát te — ki annyi mindent ösmerni vélsz — nem ösmernéd a Kossuthok érdemeit? Hát a gyűlölség ily nagy tinálatok, hogy e szegényesen pislogó mécskét szembe meritek állítani a nemzet, a magyar nép szeretetének óriás máglya tűzével? . . .

Galyat, zöld lombokat kértek a szent-mihályi magyarok ama diszkapukhoz, melyek alatt Kossuth Ferencz az áldott községbe bevonult és a gróf, kit felvilágosodott fejü embernek tartottunk, a kinek a kertjében igazi rengeteget képeznek a zöld lombok, cserjék, megtagadta a vele egy földön élő, vele egy kenyeret fogyasztó magyar néptől, a saját fajtájától a zöld lombokat a nevezett célra, állítólag mondván:

— Nem engedek oda zöld lombokat, mert a Kossuth elve nem az én elvem.

— Hisz nem is az elvedet kérjük, de zöld ágakat kérünk, üzenték volna a szent-mihályi magyarok, azon fáknak, bokroknak némely csekély lombját, kérjük; melyet mi szent-mihályi zsellérek ültettünk számodra.

Ó ti szegény grófok, hát csak

Az országot széléről.

(Emlékek a Kossuth Ferencz diadal utjából.)

A debreczeni nagy állomásról indult ki a viczinális, mely Kossuth Ferenczet és kíséretét a tiszalöki kerületbe vitte le. Ilyen gazdag terhet rég szállított ez a vasut. E rövid uton három követjelöltet adtunk le a vaskerekű kocsiából. Böszörményben Benedek Jancsi szállott le. Nánáson Rakosi Viktort várták az Udvarhelyi bátya zászlós magyarjai és Szent-Mihályon maga Kossuth Ferencz vezette ki Pap Zoltánt. Érdekes összetalálkozása a véletlennek, hogy a vasutmenti három kerületben három íróembernek adta kezébe a követjelölti zászlót a függetlenségi párt.

Szent-Mihályon is bebizonyították, hogy lóra termett a magyar. Már rég láttam oly gyönyörű lovas bandériumot. Nap égette arczu, pelyhes ajku fiatalság, mely biztos kézzel vezette fényes szőrü paripáit. A magyar huszárt hajdan ugyanebből a népből verbuválták Simonyi öbesterék, de midőn „Kossuth Lajos azt izente . . .“, azok a legdicsebb regimentek is ezen magyar nép sorából kerültek ki.

Enyelgő, örvendő, ragyogó tengerként

környezte a nép tömege Kossuth Ferenczet. Felségesen elragadó kép volt ez . . . Ha majd viharja támad ennek a tengernek, vajha ekkor is így környezhetnének Kossuth Ferenczet.

— . . . azt izente!

Ráth Bandi ragyogós szemü, eleven kedélyü, kis szőke fiatalember. Kossuthnak és a pártnak ő a titkárja. Olyan zengőszavu olyan érzelmes előadásu szónok, a szent-mihályiak elnevezték „fülemilé“-nek. Csattogó dalos hangjával, gyönyörű szavaival, eleven ötleteivel egész megbüvölte a népet „Kossuth titkárja“, a kihez hasonló őszinte magyar érzésü és tehetségü férfiut sokat kívánunk a Kossuth Ferenczünk környezetébe.

Kossuth Ferencznek a szeme is köny belábadt, midőn egy őszbeborult öreg tiszalöki magyar gazdát mutattak be neki. Nagy idők nyomják már a tiszalöki öreg Molnár bácsi vállait. A legnagyobbik fia is őszbeborult meglett ember már. — Molnár bácsi az igazi faj magyar. Hat emberséges magyar fia van, a kik mindnyájan szavazó és birtokos polgárok és a kik ősz atyjokkal együtt mindannyian a Kossuth zászlónak hívei.

Oly felséges, festői menetet még nem láttam, mint a midőn végtelennek tetsző kocsisor és huszárszázadnál nagyobb lovas bandérium kísérte Kossuth Ferenczet és Pap Zoltánt Szent-Mihályról Tiszalökre, a választó kerület központjába. A kocsisor két oldalán sodródott a hatalmas menet. Nők, férfiak, aggok és gyerekek, az erős férfi nemzedék és a rózsaszálként ékes, kedves menyecskék, lányok, a szent-mihályi százszor szépek a „Kossuth nótát“ énekelve kísérték Kossuth Ferenczet és Pap Zoltánt mért-földeke át Tiszalökre és a környékbeli falvakból is a beolvadt kocsisor. A vasuti sorompónál megakadt a menet. Várni kellett a nyugodalmas viczinális tovább ballagására. De ez a várakozás nem zavarta a lelkes kedvet. Ráhuzta a csárdás nótát a két kocsiira pakolt banda és a gyepen tánczrakerekedtek a szép magyar párok, a kiknek valami pompásan fujta a nótát a lábuk alá az öreg Krajezár cigány trombitás.

Tiszalökön, a mely a szép magyar Tisza folyónk mellett fekszik, a halászkok különösen tisztelték meg Kossuth Ferenczet Friss fogásu kecsegékből állítottak össze nemzeti szín pántlikával díszített alkotmányt, melybe a Kossuth Ferencz képe is bevolt

maradatok is ti magatoknak. Építsetek magatok körül minél több, minél magasabb kínai falakat. Nálatok nélkül is nemes ez a nép, mely kiskertjéből néhány tölgyfácskáját, éveken át istápolott néhány zöld lombját levagdalta és összehordta és oly illatos, oly díszes, oly hatalmas lombkoszorúza diadal kapukat emelt Kossuth Ferencznek, melynél becsesebbet még akkor sem emelhetnek a hatalmas grófok, ha összes erdőjüket kívágnák.

Édes jó uram, nemes lelkű vezérünk Kossuth Ferencz, ugy-e hogy soha sem felejtetted ezt a népet?

Nem szinpadí bokréta volt azok, melyekkel utadat elborították, ámde reszkető kezű nagyanyók, a nemzet fiait nevelő szépséges fiatal anyák és pirulós arcú édes magyar szüzek szeretve ápolt virágai voltak azok a kiskertek gyönyörű díszei mint a díszkapuk ama drága tölgyfa lombjai, melyeket gazduramék ápoltak, hogy majd sirjuk fölé kiültetve pihenjen árnyékuk a hant fölött.

*

És én azt mondom a te kaján, a te rágalmozó ellenségeiddel szemben Kossuth Ferencz, hogy te méltó vagy a magyar nép ezen szeretetére, ezen rajongó meleg érzéseire, mert te Kossuth atyánk nyomait követvén, mint magad is mondad, valóságosan édes öregebb testvére, édes bátyja, önzés

foglalva . . . A nép szeretetének a jele ez is. Később a kecségék nyársra kerültek.

Pap Zoltánt Kossuth Ferencz országos pártelnök és a derék Veress Ferencz kerületi pártelnök ajánlatára egyhangulag és viharos lelkesedéssel jelölték a kerületből összegyűlt függetlenségi választók a párt jelöltjéül. A Pap Zoltán festői díszmagyar ruhás és hatalmas magyar alakját, izzó, hazafias programbeszédét látván és hallván a löki választók, mondták:

— Árpád apánknak lehettek ilyen vezérei . . .

*

Piros, fehér, zöld toll a Pap Zoltán jelvénye. A tiszalöki piacon gyönyörű fiatal urasszonyok és lányok is a kalapjuk mellé tűzték ezt a szép jelvényt. Már pedig szép asszonynál, szép lánynál nincs ellenállhatatlanabb kortes.

Hétfőn reggel zakatolt vissza Debreczen illetőleg Budapest felé a komoly vizinális.

A nánási sugáratorony feltünvén, az állomásnál a nánási jelölt, az aranyos kedélyű Rákosi Viktor, Sipulusz szállott be.

Sipulusz is egész elvult ragadtatva a hajduk szeretetétől.

De mint hallottuk a hajduk is Sipulusztól. Beköszöntő szavának némely része szállóigévé fog válni. Sipulusz magyarázta meg találon a „börziánér“ mivoltát, ő monda:

— A börziánerek határoznak a buza ára felől, azok a börzeiánerek, a kik a tökmagot sem tudják a buzától megkülömböztetni . . .

Sipulusz jól jellemzett.

Páli.

nélküli szerető vezére vagy e népnek, kiben fajtádat becsülöd, szereted és kinek nemes tulajdonságairól, erényeiről ezen körutad alkalmával is meggyőződhetél, midőn utóbb a szentmihályiakat és Tisza-Lököt, a tiszalöki kerület összesereglett polgárait, polgárnoit megfeszítetted.

*

És én azt is mondom édes vezérünk Kossuth Ferencz, hogy utad itt nyom nélkül nem fog betemetődni a közöny, a feledés portengerébe; mert győzelmet aratand itt a nemzeti függetlenség zászlaja, melyet te magad bontottál ki a tiszalöki piacon, melyet a nép egybegyűlt tizezrei előtt magad lobogtattál meg magyarságunk vándor apostola, melyet magad adtál át az erős kezű, a lángoló lelkű, az izzó magyarnak, a kerületbeli függetlenségi követjelöltnek, dr. Pap Zoltán koszorús magyar költőnek.

Ez a nemzeti színű zászló itt győzni fog és te édes vezérünk még másszor is eljősz ide közibünk. Midőn a csüggedés bánatfelhöi környékeznek és az álnokság baglyai vijognak rád, ő jöjj ilyenkor hozzánk és erősödj és ébredj újra a föld népének bizalmától, szeretetétől; mert ez a bizalom virágokat fakasztó, kalászokat aranyozó napsugár; mert ez a szeretet a dalos magyar pacsirta. És a napsugár érted lángol és a pacsirta téged áld, hogy diadal kísérje lépteid és a függetlenségi zászlót. Isten áldjon Kossuth Ferencz.

Kossuth Ferencz Büdszentmihályon és Tisza-Lökön.

— Saját tudósítónktól. —

A legteljesebb pompájában kelt ki a nap, Augusztus 25-én, mintha kedvezni akart volna a tiszalöki választókerület derék magyar népének, mely Kossuth Ferenczet várta, felszabadító Kossuth apjának méltó fiát. Mert e szent napra, Lajos napjára határozta Kossuth Ferencz, hogy dr. Pap Zoltánt, a tiszalöki választókerület függetlenségi párti képviselőjelöltjét kerületébe lekíséri, e hazának valóban lelkes és Kossuth Lajos eszméjéhez annyira ragaszkodó népe között töltse egyuttal nagynevű atyja névnapját.

A reggeli 5 óra 28 perces vonattal indult ki Debreczenből — a párt vezér. Kíséretében voltak: dr. Pap Zoltán, a tiszalöki, Rákosi Viktor, a h.-nánási és dr. Benedek János a h.-bőszörményi kerület képviselőjelöltjei, váradi Rády János a leszámítoló és pénzváltó bank vezérigazgatója, Ráth Endre, Kossuth magántitkárja, Dolinai Lajos, Gál, az „Egyetértés“ tudósítója — utóbbiak mint budapesti vendégek — továbbá dr. Bakonyi Samu, dr. Freund Jenő és dr. Révi Nándor debreczeni ügyvédek.

Az érkező vonatot H.-Bőszörményben egy 25 főből álló küldöttség várta, melynek Kossuth Ferencz lelkes szavakkal ajánlotta figyelmébe dr. Benedek Jánost, a kerület jelöltjét, ki ott kíséreléssel dr. Bakonyival kiszállott. H.-Nánáson 1000—1500 főre menő tömeg várt a pályaudvaron Kossuthra és jelöltjére. Rákosi Viktorra. A lelkesedés, mely itt Kossuth láttára megnyilatkozott, egyenesen leirhatatlan. Az üdvözlő beszédek

és Kossuth buzdító szavainak elhangzása után Rákosi Viktor szólott a néphez s midőn a vonat a pályaudvarból a tömeg egérvető éljenzése, a Rákóczi-induló hangjai és a zászlók meghajtása közben kirobogott, ezen kép méltó első felvonása volt ama fogadtatásnak, mely a párt vezért és kísérőit Büdszentmihályon és Tisza-Lökön várta.

Pontban 9 óra volt, midőn a vonat a Büdszentmihály állomásra beérkezett. Itt Kossuth Ferencz és kísérői kiszállván, a kijáráshoz mentek, a mely előtt elterülő téren 5—6000 főre menő tömeg, 100 főből álló lovas bandérium és 50—60 fehér ruhába öltözött kis leány állott. Midőn Kossuth alakja a kijáratnál látható lett, harsogó, percze-kig tartó éljenzés támadt, a zászlók lobogtak s a zene a Kossuth-nótát játszotta, úgy hogy jó időbe tellett, míg Gál András községi bíró szóhoz juthatott és szép üdvözlő beszédét elmondhatta. Ezután egy kedves kis iskolás leány mondott igazán megható „Isten hozottat“ mondott, mire Kossuth kocsija-felé indult. Leirhatatlan jelenet következett erre. A tömeg Kossuth-felé tödült s boldog volt, aki ruhája szegelyét megcsókolhatta.

Alig tellett egy percbe és a Kossuth részére készen álló négyfogatu kocsi úgy tele lett virágbokrétaival, hogy alig lehetett bele ülni. Kossuth kocsiába szállván, megindult a menet a község utcáin folytonos éljenriadal és a Kossuth-dal hangjai között.

A községben 3 diadalkapu volt felállítva zöld galyakkal, Kossuth Ferencz arczképével és nemzeti zászlókkal kidíszítve. Az elsőnél megállt a menet s itt Sörös János ev. ref. lelkész üdvözlötte a nagy vendéget eszmegazdag, magasan szárnyaló, beszéddel. A második diadalkapunál Lipták János ipartestületi elnök mondott szép üdvözlő beszédet, mely után Kossuth és kísérői a község házához mentek, magukat az ut fáradalmaitól némileg kipihenni.

Delelőtt 11 órakor a község piacán szorongó embersokaság között állt föl az e célra rögtönzött emelvényre, hogy a néphez szóljon. Csaknem félórás beszédében zúgó helyeslés közben fejtegette a függetlenségi párt elveit és álláspontját, A szönni alig akaró éljenzés elhangzása után Honolay Gyula szentmihályi takarékpénztári főkönyvelő állott a podiumra Kossuth elé, kezében egy óriás fehér selyem-zászlóval, a szentmihályi nők ajándékával s harsány hangon elmondott, lelkes beszéd kíséretében nyújtotta azt át Kossuthnak. A zászló átadása után lelkesítő szavakat intéztek még a néphez Dr. Pap Zoltán, a képviselőjelölt, Ráth Endre, Kossuth titkárja, váradi Rády János, Tóth Ferencz t.-polgári és Erdei Mihály t.-dobi polgárok.

Pont, déli 12 óra volt, midőn ebédhez ültek a vendégek és választók. Egymást érték a lelkes, szép felköszöntők, melyeknek nem is lett volna vége, ha úgy 2 óra tájban a házi gazdák nem jelentik, hogy a t. löki utra a kocsik készen állanak.

És megindult a hosszú kocsisor a Tisza-Lökre vezető poros országuton, miután előbb a 3-ik diadalkapunál Oláh Mihály a szentmihályi függetlenségi párt derék alelnöke mondott bucsut szeretett pártvezérének a község nevében. Az utra körülbelül 300 kocsis kísérte el a vendégeket, de azok sem maradtak otthon, a kik a kocsikba el nem fértek, mert a község apraja-nagyja ott baktatott a kocsik mellett a poros országuton s boldog volt, a ki Kossuth kocsija közelébe férközhett.

Délután 1/2 ötre lehetett, midőn a menet Tisza-Lök alá érkezett. Itt, a község szélén felállított diadalkapunál Nagy József t.-löki polgár fogadta Kossuthot lelkes be-

széddel. Erre Kossuth felelt, röviden megköszönve a szép fogadtatást. A templomter bejaratánál a rakamaziak nevében Veréb gyógyszerész üdvözölte a vendéget, ki — ugymond — mint ismeretlen testvér jött ide. — A fogadtatás után Kossuth és kísérei a t. löki gazdakör termeibe tértek, hogy az ut fáradalmát kipihenjék.

Az utazás további programipontja: a szervezkedő és jelölő gyűlés 5 órakor vette kezdetét Kossuth jelenlétében a templomterén. Pártelnökké közfelkiáltással újra Veres Ferencz eddigi elnököt, jegyzőül Homolay Gyulát választották meg. Veres Ferencz elnök megköszönvén a belé helyezett bizalmat és elfogadván az elnökséget, felkérte Kossuthot, hogy szóljon a néphez.

Erre Kossuth a szó-zékre állván, buzdító szavakat intézett a választókhoz, intvén őket a közelgő választások alkalmából kitartó munkára és összetartásra. — Vázolta nagyjából a függetlenségi párt elveit és törekvéseit s kimutatta, hogy csak a függetlenségi párt diadalával lehet igazán boldoggá anyagi tekintetben is. Végül a kerület jelöltjéül Dr. Pap Zoltánt ajánlotta, ki — ugymond — igen erős, elvű és lelkes fiatal ember arra, hogy a függetlenségi zászlót e kerületben diadalra juttassa.

Kossuth beszédét leirhatatlan lelkesedés követte. Kalapok, kendők lengettek s az éljenzésnek nem akart vége szakadni. — Könyv borította el a barna barázdás arczokat és kezdett sirva örülni az a szegény, a szegény, elhagyatott nép, a mely most a nagy felszabadulás után 50 év múlva is alig érzi, hogy felszahadul; mert van ugyan földje, de annak termése — sajnos — nem az övé ma sem!

Ez után dr. Pap Zoltán lépett az emelvényre diszmagyarban s megtartotta hatalmas programbeszédjét, melyet gyakran szakított félbe szünni nem akaró tetszészaj. Beszélt a nép nyomoráról, bajairól és azok orvosságáról. Megfogadta, hogy a mint eddig is, mint közkatona mindig a nép jogaiért küzdött, ugy ezután is, ha be-küldik a házba, a vezérek közé, huroczolni a függetlenségi elvekért, melyet diadalra jutása a nép boldogulásának előfeltétele. Végül intette a választókat, hogy forduljanak el a kufároktól, a kik lelket vásárolnak s ne árulják el a hazáts ne adják el a becsületet hitvány pénzért.

A költői szárnyalású programbeszéd után meghajtották a függetlenségi párt zászlait Kossuth és a jelölt előtt a nép hangos ujjongása között, majd a tollak kiosztása következett. Este bankett volt a központi vendéglőben, amely után nyugalomra tértek vendégek és gazdak.

Kossuth Ferencz és kísérete a hajnali vonattal utazott vissza Debreczenbe egy olyan fogadtatás emléket hozva magával, a milyenben része e hazában soha és sehol nem volt. Köszönet ezért a tisztelői kerület hazafias, derék polgárainak, kik Kossuth Ferenczet, nagy felszabadítójuknak fiát, mint testvérüket és ugy hozzá, mit magukhoz méltón fogadták. De köszönet érte a járás derék főszolgabirájának és szolgabiráinak, valamint a kirendelt csendőrlegénységnek is, mert a rend példás és tapintatos fentartásával megmutatták, hogy lehet még Magyarországon népgyűlést vérontás, vagy kisebb baj nélkül is tartani.

Gotterhalta.

Ritkán van szerencsénk hozzá valami nagy magyar ünnepnek kell elkövetkezni ahoz, hogy a fülünkbe harsogják a csehek ezt a német nótát. Olyan nagy kell, hogy

legyen az ünnep, hogy legalább egy főherceget levezényelnek hozzá Bécsből. Legutóbb például a legmagyarabbat, a népszerű Józsefet s minden magyarsága daczára őt is az osztrák marssal boszantotta meg a szintén népszerű és szintén magyar honvéd zenekar. Idáig csak boszantás a dolog. Olyan boszantás, mintha azzal mulat valaki, hogy e y nagy, jámbor kutyának az orrára csapkod, s mulat azon, hogy a bamba állat tulajdonságos kötelességtudásból még ezt is eltűri, a barátság kedvéért. Ez a nagy, jámborkutya mi vagyunk.

Mert azt ugyan nem tudom elhinni, hogy ha egyszer komolyan szóvá tenné valaki a Gotterhalte sorsát Bécsben, le ne tünjék a mi napirendünkről ez a nekünk utalatos nóta. Semmi haszna belőle senkinek nincs; a vörös posztót csak akkor dobják oda a jámboron kérődő bika elé, ha verekedni akarnak véle. Velünk nem akarnak verekedni, sőt újabb és újabb áldozatokért fordulnak mihozánk onnantulról. — Ilyenformán teljességgel nem okos dolog bantani bennünket egy zenedarabbal, a melyhez fűződhetnek ugyan Ausztria és a császár számára tiszteletreméltó tradíciók, de a melyet mi gyűlölünk és nem tudunk elfogadni még akkor se, ha egyszerre el tudnók felejteni az egész mulat. A bécsi agyak lassan mozognak kissé, de olyan lassan még se, hogy meg ne lehetne értetni velük bizonyos elemi igazságokat; — ki van zárva az, hogy meg ne lenne az eredménye egy olyan propozíciónak, hogy: — felség, tessék elrendelni az egész magyar vonalon, hogy ennek az oknélküli bosszantásnak legyen vége. Nem kell bevarni azt, a mig a tömegnek elfogy a türelme. — A tömegek mindenféle elemből vannak összetéve, éppen csak diplomata nincs bennük. A tömegek beszámíthatatlanok s én — mondjuk, például: Magyarország miniszterelnöke — jót állhatok az én vezérletem alá adott törvényhozásért meg a rendőrlégénységért is, mint belügyminiszter, sőt a veteránokért és a negyvennyolczas honvédekért is, akiknek én adom a bizonyos feltételekhez kötött kegyelem kenyeret, de nem állhatok jót az egy tömegbe verődött s már tulságosan próbára tett paraszt közvéleményért.

S minek álljon fenn közöttünk a skandalum lehetősége egy nóta miatt? Hát ez a nóta olyan szörnyen lényeges... Dehogy. Tessék csak gondolkozni ezen kissé. De legkülönösebben méltóztassék meggondolni azt, hogy a kerepesi-uti temetőben már van egy sir, a Forinyáké, a mely ilyen hiábavalóságban domborodott ki a síma földből. S ehez a sirhoz minden esztendőben elzarándokol az a kegyelet, a miből szörnyen hamar fölháborodás csinálódhatik. Minek veszélyeztetni közöttünk a békességet azzal, hogy egyszer a maga rusztikus felháborodásában a tömeg a csehek fejébe veri a trombitákat s egy nóta védelmében még több ilyen sirhalmot is produkál az amugyse igen népszerű közös ármádia.

Ilyen propozícióra csak egy józan válasz képzelhető el. Az, hogy: — tudja mit, kedves Széll, a mit mond, csakugyan szegyet üt a fejembe. Nekem erről a nagy ellenszenvről mindeztideig nem volt tudomásom. Tudtam, tudtam, hogy nem igen szeretik a magyarok az én nótámat, de hogy ennyire nem szeretik, hát arról nekem még senkise referált. Jól esik azonban tudnom, hogy engem viszont annyira szeretnek, hogy még sohase vettem észre azt, hogy a megjelenésemre megszólaltatott zenedarab nem tetszik nekik. Hát csak menjen nyugodtan haza, Krieghammerrel elintézzük a többit.

A politikában van sok következetlenség, a harmónia igen gyakran csak látszó-

lagos s az okoskodásról is kívül az, hogy voltaképpen csak ostobaság, a mit bepakoltak vagy nemzeti színű vagy sárga-fekete mezbe — a tekintély kedvéért. Olyan fejetejére állított okoskodást azonban nem tudok elképzelni, amely más megoldást keresen ennek a nótakérdésnek. Csak az á-t kellene kimondani s magától a legegyszerűbb jözség értelmében elkövetkeznie reá a b és a c is. Hanem hát az első betűt azt nehéz kimondani ebben a giliszta politikában, a mit mi csinálunk. Istenem hátha megharagudnék az udvar. Az baj tudniillik. Ha pedig állandóan dul-ful, elkeseredetten ünnepel, fogcsikorgatva czeremóniázik a magyar, az számba se jön.

Ilyen programmal se alakulhatna kormány és többség másátt, mint minálunk.

Sőt most már merészebbek is. Nemcsak, hogy eltűrik a Gotterhaltét és tiszteletteljesen templomba, állomásra, palotába czammognak mellette, hanem udvarolnak vele Bécsnek. Tul mennek mindazokon a határokon, a melyeket a legvérmesebben reménykedő osztrák elképzelhet a türelem és az önkéntesen hozott ugynevezett loyális meghunyászkodás között. A magyar tiszteket a magyar akadémiában, Magyarország megjubilált honvédelmi minisztere ezzel a nótával bocsátotta szárnyra. Nyilvánvaló, hogy nem voltak rákényszerülve erre az önkéntes áldozatra.

A királyi háznak még egy pályába kötött csecsemője se volt ott a Ludoviczeum-udvarán, a kivel megindokolhatnák a nótát. A honvédelmi miniszter ur volt ott a legnagyobb ur — s neki dukált ki ez a már nem is kétes, hanem minden kétségen alul megtiszteltetés. A szárnyrabocsátott fiatalemberek pedig önértetet merithettek belőle a jövődre nézve. Ez a magyar s ennek a türelmes birkanációnak lesznek ők a vitézei. Na hát ilyen népet a kávéházban összevagdálni nem hiba. Hisz ennek a népnek már kiszedték az egész gerinczét. Méltósága nincs. Ez a nép már arra sem képes, a mire az igás ló, hogy kirugjon, ha nagyon veri a kocsis.

Ha azonban mégis megtörténik egyszer az, a mit már föl sem teteleznek erről az orronverősdiben érzéketlenné változott tömegről, hogy az utczán intéztetik el a Gotterhalte sorsa, ki lesz ennek az oka? Gondolkozzanak ezen egy kicsit az urak odafenn.

A debreczeni színház sorsa.

— Levél a szerkesztőséghez. —

A debreczeni színház ügyében még e hó 24-én kaptuk az alábbi levelet, mely szintén kifejezője annak, hogy a debreczeni közönségnek Komjáthy János nem kell már, nagyon is ráunt. A levél így hangzik:

Tekintetes Szerkesztőség!

Amire elvöltünk készülve bekövetkezett. A színügyi bizottság 2 szavazat többséggel Komjáthy János urat ajánlja a t. Tanács döntése elé újból 3 esztendőn át a debreczeni színház igazgatójául.

Nem akarom hinni, hogy a színügyi bizottság amikor határozatát meghozta, ne gondolt volna a színház látogató közönség véleményére is.*) Még kevésbé akarom elhinni azt, hogy a t. Tanács a döntésnél figyelmen

*) Arra az sohasem gondol, mert előbbvaló a koma Komjáthy, mint a közönség érdeke. Szerk

kivül hagyánázt. Mert hát kérem szépen ha már színház van, tudom én azt, hogy annak vezetésére szinigazgató is kell, no de még színházlátogató közönség is kell!

Hogy Komjáthy Janos ur jó szinigazgató, a szinügyi viszonyokat jól ismeri, azt nem vonta kétségbe senki és nem is vonhatja; erről ő maga egyik szinügyi bizottsági ülésen győzött meg bennünket, a mikor azt a kijelentést tette, hogy nem pályázik a debreczeni színházért, mert meggyőződése az, hogy egy szinigazgatónak legfellebb 6 évig egy városban lennie elég!

A viszonyok, illetve a helyzet változott-e azóta? azt nem tudom, de hogy Komjáthy ur a debreczeni színház elnyeréséért pályázott és most már hogy a szinügyi bizottság 3 évre újból ő reá javasolja — 2 szótöbbséggel — bizni a színház vezetését, azt tudom. De hogy miért tette hat Komjáthy ur azt a fentebb írott nyilatkozatot a szinügyi bizottsági gyűlésen? és miért van hat a színházlátogató közönség elhidelése, elégedetlensége véle szemben? ezt nem tudom, mert hiszen ennek okának kell lenni. Talán a megszokottság, megúnás az.

Mi szülte a mult szini évad alatt azt a Komjáthy ellenes Bölöny József meghívását czélzó mozgalmat? A mozgalomban az előkelő színházlátogató közönség és a bérlők tekintélyes nagy része vett részt és voltak a kezdeményezők. Hát minden ok nélkül talán ez sem történhetett! Vagy talán — ismétlem — azóta változtak a viszonyok szinigazgató és színházlátogatók között? Hát hiszen a közönség ma is elégedetlen s nem látja szívesen Komjáthy kezében a színház vezetését. Jó lenne talán ezen a döntésre hivatott tek. Tanácsnak gondolkodni és döntő határozatát a közönség s a bérlők meglegedésére meghozni.

Színház van, szinigazgató is van, ha jól szervezett a társulat jó a műsor, élvezhetők az előadások, így színház látogató közönség is van. De Komjáthy direktorsága alatt társulat és közönség között nem lesz ismét meg a kölcsönös meglegedés; a direktornak, olyanoknak kell lenni, hogy színházunk jövő sorsa fölött ne aggódjunk. Az előzmények után pedig aggódunk, amikor szinigazgató és színházlátogató közönség között elégedetlenség észlelhető, van okunk és van jogunk aggódni. Ez nem személyes, baráti természetű dolog, ez megfontolandó ugy a szinügyi bizottság, mint a tekintetes tanács részéről s hozzá szólási joga pedig van a város adófizető polgárainak is. Sőt azzal foglalkozni kötelességszerű is, ezt nem fojtólunk elvitatni senki sem.

Az elégedetlenség, a viszálykodás soha sem vezetett jóra, annak vagy az egyik, vagy a másik fél megissza a levét, s talán még egy harmadik is szenvedhet általa s ha Komjáthy itt marad, a viszály; az elégedetlenség még nagyobb lesz. Ez az ami engem aggaszt a városi színház sorsa fölött, — s remélem, hogy a tanács is figyelembe veszi

e sorokat s elintézésével kielégíti a nagyközönséget, s akkor megfog szünni a viszály s nem forog veszélyben a debreczeni színház jövője.

1901. aug 23

A tek. szerkesztőségnek maradok tisztelője

Egy adófizető polgár.

U. i. Az intendaturának sem volt ellensége Komjáthy ur. még sem adta meg Aczél Géza főmérnök urnak három levélbeli fölkeresésére sem a szükséges és kért adatokat. Mi annak az oka?

NAPI HIREK.

A h.-bösszörményi választás hoz.

A h.-bösszörményi képviselő jelölésről tegnapi lapunkban hozott közleménynek az a része, mely ifj. Sóvágó Gábor ur közölt beszédjében, az előzményekről szól s azt jelzi, hogy Szynaival a választási küzdelemben belemenni nem lehet s hogy Kossuth Ferencz ur képviselő jelölt ajánlásra felkérten, Szinaynak a jelöltetéshez ragaszkodása miatt magát nehéz helyzetben levőnek mondta, megvilágítást igényel annyiban, hogy a választási küzdelemben Szinayval bele nem mehet — ugy értendő — ami a valóságnak is teljesen megfelel miszerint azért nem lehet bele menni a választási küzdelmekbe ő véle, mert már ő régebben lemondását, az ottani jelöltetésétől visszalépését bejelentette, s e bejelentés után nehéz volna őt ismét jelöltetni s megválasztatni.

A Kossuth F. ur nehéz erkölcsi helyzete pedig téves kifejezése a Kossuth F. ur Jul. 27 ik levele tartalmának — mert a miat értesülve vagyunk, Kossuth Ferencz ur a helyzetet csupán távolról ismerve írta volna Jul. 27-én ifj. Sóvágó urnak, hogy körülni kell a széthuzást s jelöljék egyhangulag Szinayt.

Az Irányi asztaltársaság üdvözlete.

Anuak az örvendező, lelkes hangulatnak, melyvel az ország minden részében ösmerősei fogadják lapunk főszerkesztőjének Dr. Benedek Jánosnak képviselővé jelölését kedves példáját adja az „Irányi asztaltársaság”-nak Budapestről főszerkesztőnkhez intézett tegnspi távirata, mely így hangzik: A Kossuth Lajos napot ünneplő Irányi asztaltársaság örömmel lelkesedéssel éltetted tiszteletbeli tagunkat, mint Boesky népek képviselőjelöltjét. Jöjj mielőbb körünkbe, mint Böszörmény országos képviselője, hogy támogasd, vezesd a fővárosi függetlenségi polgárságot nehéz, hazafas munkájában Seffer László elnök.

Bizottsági ülések bizottsági tagok nélkül.

Hányféle bizottsága van Debreczen városának annak csak a jó Isten a megmondhatója, mert bizony hirtelenében ki sem tudók számitani. Egyik legfontosabb bizottsága a városnak a sok között a jog- és pénzügyi bizottság. Törlik magukat a városatyák, hogy ebbe

a bizottságba beválaszszák őket s mikor ezt elis érték, félre, illetőleg nyugalomba vonulnak s még az üléseken sem jelennek meg. Régebb idő óta tapasztaljuk már, hogy a bizottsági üléseket, majdnem mindeniket, bizottsági tagok nélkül tartják meg. A hivatalból kirendelt elnökön, előadón, jegyzőn kívül egy két tag meg jelenik, a többi tündököl távollétével. Így aztán mindég megtörténik, hogy a város fontosabb ügyeinél elfogadják a javaslatokat, akár helyes az, akár nem, mert nincs aki hozzászóljon. Voltak ugyan ezeknek a bizottságoknak az ellenzék részéről olyan tagjai, kik megjelentek minden ülésen s a város jól felfogott érdekében hozzá is szólottak a tárgyakhoz, de a többségnek alkalmatlanok voltak ezek az urak, tehát kirtták őket s a maguk pártjabeli emberekkel töltötték be állásukat. Arról azonban, hogy az üléseken megjelenjenek, elfeledkeznek s így esett meg legutóbb is, hogy a jog és p. ü. bizottság ülésén az elnökön s az előadón kívül egyetlen egy tag dr. Szántó Sámuel jelent meg. Nemde komikus, egy bizottságnak, amelyiknek mintegy husz tagja van, egy jelenik meg. Így aztán nem csuda, ha a város anyagiilag annyira sülyed, mert hiszen az arra hivatott tényezők nem törődnek semmivel. Ha azok az urak beválasztják magukat a bizottságokba, legyen bennük meg az önértzet ahhoz, hogy teljesítsék azt a kötelezettséget, melyet a közgyűlésen magukra vállálnak s a melylyel tartoznak tisztüknek a város közönségeért is, kiknek megbízásából ülnek ott a kopott városháza még kopottabb nagytermében. Ez kötelességük s ennek kell, hogy meg is feleljenek.

Itt vannak az új tízesek.

Az osztrák magyar bank debreczeni fiókkintézetébe megérkeztek az új tizkoronás bankjegyek. A postán érkezett hatalmas csomagból, mely a jövő pénzt tartalmazta, egyelőre nem adtak senkinek, mert szeptember elseje előtt kiadniam s zab ad. Így hát lassankint rendezve lesz a valutánk és megfog szünni nemsokára egészen az a már ép elég régen tartó fészeg állapot, hogy kötelezően koronákba számítsunk és forintokban fizessünk. — Egyidejűleg azt is jelezzük, hogy a bank debreczeni fiókkintézete tegnap már forgalomna hozta a 20 koronás aranyakat is s a kifizetések közt nagyon sok 20 koronás erany is szerepelt.

Beiratkozás a szövőipar tanfolyamra.

A debreczeni jótékony nőegylet szövőipar tanfolyamára már tegnap megkezdődtek a beiratások a nőegylet árvaházában. A beiratkozás a tegnapi naptól aug. 31-ig tart, naponként délelőtt 9-12 és délután 3-5 óra közt. Egy havi tandíj 4 korona, azok azonban, akik szegénységüket hatósági bizonyítvánnyal igazolják ingyen vétetnek fel a tanfolyamra.

A kerületi dalosszövetség összejövele.

Mi, a kik legelőször emeltük fel szavunkat az országos magyar dalosszövetség megbontására irányuló kísérletek ellen, kötelességünknek tartjuk most már személyi és más elfogultság nélkül röviden beszámolni a kerületi szövetség ugynevezett dalos-ünnepélyéről. Lapunk ez időszertint talán az egyedüli szószólója az erős magyar sovínista felfogásnak, mely mindenütt és mindenben az egységes magyar nemzeti törekvést tartja szem előtt, éppen azért nem helyeselhetjük a lapírsainknak azon tudósításait mely szerint a most lezajlott ünnepség nagyszabásúnak, a fogadtatás pedig impozánsnak nyilvánított. Nem helyesljük első sorban a városunk jó hírre érdekében, mert pl. a déli fogadtatás alkalmával érkezett 5. (mond öt) dalegylet tiszteletére a vasuti napszamosokkal és a helybeli dalegyletek tagjaival együtt nem jelent meg több 200 embernél. — A debreczeni nép ugyan nem hevül fel könnyen, habár heteken keresztül verik is előtte a nagy reklám nagy dobját, de ha valamely eszme vagy ügy fonsága felől saját belátásánál fogva is meggyőződik: lelkesedése nem marad hátra más magyar városok tünteté enél. De ha azt látja, a mit most is észrevehetett minden elfogulatlan szemlélő, hogy a kerületi szövetségek megalakításánál egyáltalában nem az erők egyesítése, fokozása, nem a magyar dal egységes és összhangzatos művelése, hanem az egyéni hiúság és érdekek kielégítése játszik a főszerepet s e mellett minden áron megbontani óhajtják az országos daláregyesület tevékenységét, darabokra szakgatni működési körét: bizony-bizony nem csudálható, ha a mi higgadt megfontoláshoz magyar népünk tüntetőleg marad távol az egyéni tömjénezéstől. Tiltakozunk keil az „ünnepség“ einevezés ellen már csak azért is, mert éppen városunk társadalmának nem egykönnyen befolyásolható része, tehát az igazi színe-java maradt el az „ünnepély“ minden aktusától, ezáltal is kifejezést adva azon helyes nézetnek, hogy nyolcz vidéki dalegylet tagjainak lépten-nyomon felhangzó panasza nem irányult Debreczen egész lakossága ellen, midőn azt csak egyetlen csoport rendezi. Minden egyéb kifogásainkat mellőzve, egyedül tudósításokra jegyizzük meg, hogy bizony meglátszott, de nagyon is meglátszott úgy a tegnapelőtti esti, mint a tegnap déli előadásokon hogy azok „a dalosok nem az elsőbbségért, nem a tetszetős díjakért“ versenyeztek, nem is „önzetlenül, tisztán a dalért, a magyar nótá dicsőségének hirdetéséért“ jöttek Debreczenbe“, hanem a „Debreczeni Dalegylet“ nim buszától vezetve, ígéretei által elesábitva követik darab ideig a fényt, vagy pedig a vezetésért versenyezve, egymás iránti féltékenykedésüket takargatva bántó hidegséggel közlekednek egymással, a mi még egyszerű szemlélő előtt is azonnal szembetűnő. Egyetlenegy és igazán közvetlenül ható példát említünk fel ezuttal, csak a fogadtatásra vonatkozólag. A mint tudomást szerzett városunk köznsége arról, hogy Kossuth Ferencz az esteli gyorsvonattal Debreczenbe érkezik, daczára az ő határozottan kifejezett kívánságának, hogy t. i. mindenféle ünnepélyes fogadtatást kíván, 6 óra után már sokkal intelligensebb és tömegében legalább tiszter akkora néparadat özönlött az indóház felé, mint a kétszeri dalár-bevonulás alkalmával, pedig a debreczeni nép egyáltalában nem üz személyi kultuszt, ha valamely nemzeti eszme szolgálatáról van is szó.

Megégett szakácsné.

Foghü János h. szoboszlói földbir-tokosnak a szakácsnéja olyan szerencsétlenül

oltotta el az égő lámpát, hogy az felrobbant s a szakácsné súlyos égési sebeket szenvedett. — A sérült szakácsné állapota reménytelen.

Iskolai értesítés.

Tisztelettel értesitem a közönséget arról, hogy ev. ref. egyházunk utcai elemi iskoláiban a beiratások ideje szeptember 2-től 4-én délig tart és pedig mindenik iskolában d. e. 8—11-ig, d. u. 3—5 óráig. Az I-ső osztályba iratkozó növendékek keresztelési jegyükkel és himlőoltási bizonyítványukkal ellátva abban az I-ső osztályú iskolában jelentkeznek, mely lakásukhoz legközelebb esik. Azok a tanulók, kik már a múlt évben iskoláinkba jártak, annál a tanítónál jelentkezzenek, akinek a múlt évben tanítványai voltak. Szeptember 5-én és 6-án — amennyiben iskoláinkban még üres hely lesz, az iskolaszék elnöke veheti föl a jelentkezőket, de a késelem oka a szülők által igazolandó. Református egyházunkban adót nem fizető szülők gyermekei csak a tandíj befizetését igazoló nyugta felmutatása esetén vehetők fel. Ezek a tandíjat — évi 8 azaz nyolcz koronát — egyházunk adópénztáránál fizetik be. Ezen kívül kivétel nélkül minden növendék egy korona tisztogatósidíjat és 30 fill. tanítói nyugdíjintézeti járulékot köteles a beiratkozás alkalmával lefizetni. Az ismétlőiskola kötelesek szept. 8-án tartoznak megjelenni a lakásukhoz legközelebb levő ismétlő iskolába. Debreczen 1901. aug. 22. Kiss Albert az ev. ref. iskolaszék elnöke

Halálos baleset.

Tegnap délután Béres Antal h.-szoboszlói kerékgyártó mester elküldte Béres Lajos inasát Debreczenbe, illetve Ebesre, hogy ott adósságokat szedjen be. A 14 éves gyermek Ebesen olyan vigyázatlanul lépett le a vonatról, hogy a fellépő deszka oda-kapta s a gyermek a vonat kereké alá került. A vigyázatlan gyerek a szenvedett sérülések következtében ott a helyszínen meghalt.

Carmellini estély.

Azok között a gondolatolvasók és illuzionisták között, kik az utóbbi években megfordultak városunkban kétségtelenül Carmellini a legkiválóbb Valóságos univerzális talentum a szemfényvesztő mesterségeken és kézi ügyességben. Bűvész, szalon equilibrista, állathangutánzó, gyorsvívő és billiárd művész egy személyben Taval, midőn nálunk járt, nagy érdeklődéssel volt előadásai iránt a közönség. Most újból itt van s holnap este tartja első előadását a Hungária kávéház nyári helyiségében. — Legutóbb Alsó-Tátra-Füreden tartózkodott. — A hol Károly Ferencz József főherczeg is nagy figyelemmel nézte végig a produkciót. A fölherczeg, a ki épen ott vacsorázott a fürdő vendéglőjében, vacsorájához hozzá sem nyult addig, amíg a bűvész előadása tartott. Carmellini holnapi előadására felhívjuk a közönség figyelmét.

Nyilatkozat.

A szolyvai, luhi Erzsébet gyógyvizek antimalarias hatását a tanulmányoztam és mondhatom, hogy ezek fogyasztása mellett hideglelések soha sem fordultak elő.

Dr. Skultéty Tivadar kórházi igazgató

Nagy-Szöllös.

A szolyvai ásványviz kitünő üdítő ital a savanykás kerti borokkal vegyítve rendkívül kellemes.

A Munkás Dalegylet utazása.

Irta: Kerékgyártó József.

Ragyogó napsugaras időben indult utnak f. hó 15-én a Debr. Munkás Dalegylet 56 főnyi csapata, hogy résztvegyen az ország dalosainak Kassán megtartott ünnepélyén. Az „Egyetértés“ dal- és zeneegylet képviselői még előtte való este előmentek Miskolcra s ott csatlakoztak az ország minden részéből lelkesült szívekkel zárandókló egyletekhez, míg a h.-szoboszlói 12 taggal s az egyleti zászlóval már Debreczenben csatlakozott hozzánk.

Nem sok mondanivalóm van az utról, egészen Miskolcra, mert olvasóink nagyobb része ismeri ezt a vidéket, de nem ismeri, talán el sem is képzei azt a zsufoltságot, tolongást, mely az ottani pályaudvar perronján, termeiben és környékén látható volt, míg a perron mellett felállított óriási sátrakban tuestünk az ebédelés szükséges ténnyen is.

Miskolcztól aztán két külön vonaton indítottak utnak a 47 dalárdát s folyt az adoma, nóta és tréfa egészen Kassáig, hova mi 20 percczel az első külön vonat után, délután 5 óra 8 perccor érkezünk meg.

A mint vonatunk berobogott a pályaudvarra, zúgó, dörgő eljenzés arsant föl, megelőzve és folytatva a katonazenekar „R. kőczi induló“-ja által. A kocsikból kiszállott és csoportokban elhelyezkedett dalárdákat Lékly Gyula tanár, a kassai dalegylet fáradhatatlan tevékenységű elnöke fogadta szívhöz szóló üdvözlő beszéddel, mire L. Ung György, a daláregyesület elnöke válaszolt.

Ekkor aztán megindult az áradat az indóház végénél levő pódgyászraktárhoz, hol terhünket lerakva, katonas rendben vonultunk zászlónk felé, melyet ezalatt Szelle Erzsike meg is koszoruzott, őt pedig egyletünk szombat este szerenáddal tisztelte meg s vajjon ki tudja, hogy mikor fölesendült erkélyük alatt a „Barna kis lány“ dallama, nem tekintett-e le gondolatban arra a nagy alföldi rónaságra, honnan ezek a barna fiúk jöttek?!

De ne vágjunk elé a krónikának, hanem vonuljunk ki előbb a pályahazból azon a szűk kis kijáraton, a mely elbénk tűnt. Na ott, vagy legalább azon tul emberhalál is lesz. A kassai rendezők ügyessége, buzgósága azonban szerencsésen átsegített, hogy aztán a dalárdák elején és közből elhelyezkedett katonas- és cigányzene-karok (összesen 5) indulói mellett bevonuljunk az ősi kurucz város falai közé.

Van Debreczenben egy ócska lécz- és fadarabokkal körütkölt kis kertforma valami, a melyet hivatalosan „Népkertnek“ neveztek el valaha s talán azért is dugdosság folytonossági hiányait oly szorgalmasan, hogy épen a nép (no meg az idegen) bele ne mehessen. Most már kérem ennek megfelelő helyen fekszik Kassán a „Széchenyi-liget“, e g e s z z a b a d o n, platán és hársfasoros sétányaival, kioszkjával és csinos székeivel a maga teljes pompájában. Ezt a gyönyörűséges tündérvárost azonban másfajta s még azoknál is szebb élővirágok takarták el szemünk elől. Jobbról-balról 2—3 sorban állott a kassai szép leányok és asszonyok beláthatatlan vonala, míg mögöttük a férfiak húzódtak meg. Isten tudja, hány sorban. A folyton hangzó zenébeminduntalan belevegyült, sőt el-elyomta egy egy hatalmas éljenzugás, aztán kavargott az óriás fak között, mint két rettenetellen ellenfél, a mely győzelemért küzd s egymás letiprására tör.

A liget bejárójánál a Széchenyi-híd fenyőlombokkal, zászlókkal diszítve hatalmas diadalkaput képezett, messze feltűnő betűi-

vel: „Isten hozott!” Tulsó oldalán hiába keresték egyes kételkedők és rossz nyelvűek a másik fölírását: „Ördög vi gy en!” Nyoma sem volt.

A mint a zöld lombsátor alól kibuk kanunk a fényes másvilágra, új látványosság kapja meg tekintetünket. A Kossuth Lajos-utca impozáns palotáiról hatalmas zászlók tömegét lengeti felénk a csöndes fuvalom, az erkélyeken délszaki virágok, lombfüzérék, fenyő galyak, apró zászlók, czimerek, az ablakokban szőnyegek s kivilágításra váró villamos transzparentek. És mindezek mögött és között... ismét kassai szépnők. Ne méltóztassanak ezt a kifejezést, hogy: „szép”, olyan megszokott udvariassági ténynek venni, mint a milyen vendég szokta illetni a háziakat, hanem száz és száz fiatal és öreg dalárdista beismerése, hogy talán egyetlen városában sincs édes hazáknak annyi szép leány és asszony, mint Kassán.

E kis kitérés után folytassuk sétánkat, a melyet minden pillanatban zugó éljenzés, kalap- és kendőlobogtatás szakít meg a két oldalt tömör előfalat képező néptömeg részéről. A viszonzás azonban csak gyéren hangzik a középről, mert ott folyvást viaskodnak az ablakok és erkélyekről záporként hulló virágok és apró csokrokért, pedig némelyik élelmesebbjének 5-6 is van már. Hanem aztán a mint egy-egy csapat végére ér a Kossuth-utczának, a székesegyház elől félig visszafordulva olyan hatalmas éljennel köszöni meg a szíves figyelmet, hogy az hőmpölygő áradatként halad ablakról-ablakra, tovább és tovább.

A széles főutczán beláthatatlan néptömeg várakozott reánk, éljenzéssel üdvözölve minden egyes dalárdát. A feldiszített városháza előtt félkörben állott fel a menet, az erkélyről M u n s t e r Tivadar polgármester messzeesengő érezes hangon fogadta a dalosok sokaságát a város nevében, mire Dr. R a c z Ottó válaszolt. Az éljenzés lecsillapodtával olyan jelenet következett, mely megható fenségével örökre emlékeztetibe, szívébe vésődött a jelenlevőknek. A dalárdák háta mögött, a színház terraszán elhelyezkedett katonai zenekar fölhasználva a pillanatnyi csendet, rázendített a „Hymnusz“-ra. Egy másodperc alatt belekapott az ezernyi ezer torok s zugó harsónaként szállt föl az ima: „Isten, áldd meg a magyart!”... Azt az impozáns fogadtatást, melynek nagyszerű méretei, fényes külső csillogása s a szemekből és szavakból is kiérezhető bensősége páratlaná tettek, méltóbban nem is lehetett volna befejezni, mint ezzel a váratlan, elő sem készített énekléssel.

Folyt. köv.

Mulató bohémek.

Mikor egy napi nehéz, fáradságos munka után az egyik leteszi a tollat, a másik az ecsetet, a harmadik meg a szinpadon egy pár száz ember előtt végig küzdötte pár rövid óra alatt egy megrögzött hős élete tragédiáját, a többivel — a muzsikussal s meg még két-három művészelkü emberrel együtt — összegyűlnek egy asztalnál egyik külvárosi kocsmában. Ott olesó az étel, olesó a bor és a mi a fő — kíváncsi tekintetek nem jutnak odaig.

Most is együtt ülnek. Egy író, egy újságíró, egy-két színész festő muzsikussal. Az író csöndes, hallgatag természetű, pongyolán öltözött fiatalember. A másik, ki olykor félrevonul egy üres asztalhoz és gepiesen rója a betűket a papírra, hogy egy nap krónikáját öntse ólomba másnapra az újságíró, elevenebb képű mint a másik, sziporkázó szellem minden szava, tele guny-

nyal, szeretetteljes baráti gunnyal. Az a kis köpczös, borotvált képű ember az ő hajlott orrával, mosolygó arczával, ott az asztal végén, az a komikus, a hosszú szikár fiatal ember pedig, kinek minden hajszála más-más világrész felé kívánczik, az a jellem színész. Az író és e közt ül a festő. Kifogástalan az öltözéke, széles pettyes nyakendőt visel és fekete a bajusza. A muzsikussal az asztal tulsó végén ül. Vörös bajusza van a nadrágja rojtos alul, mellette egy széken a tokjában a hegedű. Kétszáz forintos hegedű. Hogy honnan vette azt a tengernyi pénzt amit érte adott, azt nem tudja senki, de mikor ezret kínálsz érte neki nem adja oda.

Az újságíró és színész elkezdnek a színészetéről beszélni. A színész mondja:

— Három próbára játszottam ezt a szerepet.

— A művezetőség a tapintatlan, — kritizál az újságíró.

— Ne beszéljetez ilyesmiről, mikor bor van az asztalon! — mondja a festő, a ki halálos ellensége minden idején kívüli hivatalos beszédnek. A többiek igazat adnak neki és isznak. Nem koczeztintanak. Az uri szokás. Oktalan idő pocséklás.

Eleinte csöndes minden. Valami mély, megfoghatatlan bánat nehezedett mindegyik lelkére. Azután esznek. Már tizenegyre jár az idő s éhes valamennyi. Megirigyelné az étvágyokat az eke után járó polgár ember is. Evés után megint isznak. Az egyik elkezd dalolni. Csak egy magában.

„De szeretném akkor azt az urat látni
Aki versenyf tudna velem furulyázni.”

A többi is belekezd és dalolnak. Mikor vége a nótának, újra isznak. A pinczér bort hoz. Aztán egy vig nóta jön:

„Haj la csuhaj, várom estére
Hej de ha nem jön...”

Rekedt, vak hangok töltik be a szobát, szinte beleizzadnak a nagy jókedvbe. Az asztalt csapkodják, egyik föláll és tánczol, majd vissza leül, újra dalolnak vig, pajkos nótákat. Kacszagnak közbe-közbe, isznak és senkisé gondolná, hogy valami bánatuk is lehet. A muzsikussal ezalatt lassan előveszi a hegedűjét a tokjából, óvatosan nézegeti, azután elkezd játszani, bár senkise kérte, hogy játszik. A muzsikussal meg huzza.

„Had sirom be minden
Lelkem e dalba
Mint a ki vesztett álmait
Könnyes szemmel siratja.”

És besirja minden lelkét a dalba. A hegedű reszket kezében. Tiszta, szívhez szóló, lágy hangok törnek ki belőle. A hurok meg reszketve sirnak, mint ki vesztett álmait siratja. A bohémek rákönyökölnek az asztalra, némelyik a földre, néz álmatag tekintettel, némelyik merész, tűzben égő szemmel néz fel a magasba. A muzsikussal meg csak huzza, huzza szebben, mint mikor szavakat ígérnek neki egy nótaért. Benne van nemesk az ő, hanem a többinek a lelke is és ő ezt tudja. A hangok beleszűrődnek a lelkekbe és rázzák, rázzák a lelket, játszanak az érzelmek egész seregével. A komikus előveszi a zsebkendőjét, a szeméit dörzsöli vele, a többi pedig követve a példáját, ki az öklével, ki meg az asztalkendővel morzsol el valami alkalmatlan vizesepet a szeméi pilláiról. Az író, az nem. Ő csak néz, néz, nézi a pajtásait és attól tartva, hogy ő is a sorsukra jut, félig sirva, félig nevetve mondja:

— Hát ne pityeregjetez, szamarak!
Erre a muzsikussal is elhallgat. Az ő szemében is csillog valami. Leteszi a hegedűt, feláll és kalapját minden erejével a földhöz vágja.

— Hisz úgy sincs másunk a világon!
— és mind a két öklét a szeméihez emeli, megrázza a fejét, mint aki az impressióktól akar menekülni. Egy pillanatig, aztán csend van. A muzsikussal újra előveszi a hegedűjét játszik:

— „Ucu bizony megérett a megye...”
A többiek egyszer belekezdnek:

„Isten bizony rajta maradt egy...”

Egy pillanat mulva már nyoma nincs az előbbi bunak. Kacszagás, nevetés, vidám ének tölti be a kocszmát, a jó kedv szinte leirhatatlan; de mikor ismét a szomorut huzza a muzsikussal, mintha elvették volna a kedvét mindegyiknek. Halgatják mély, csöndes áhitattal, mint mikor az anyjok mesét mond nekik egy hosszú boldogtalan életről.

Mikor megunják a mulatságot, szépen felkészülnek. Az egyik csak úgy félvállról mondja oda a pinczérnek:

— Majd holnap. Az en számlámra írja.

— De van nálam pénz? — erősködik a másik,

— Mondtam amit mondtam.

És elmennek. Meleg nyári éjszaka van. Az egyet is elütötte már az óra, mikor a templom elé érnek.

Nem szól egyik sem. Azután megállanak.

— Hová?
— Haza.

Minden kézfogás, czeremónia nélkül, ki erre, ki arra indul és csak egy félvállról mondják egymásnak:

— Jó éjszakát.

Iózséf.

CSARNOK.

Nagy Napoleon császár katonája.

(Eckmann-Chatriantól.)

Fordította: Ifjabb Mórincz Pál. 30.

Este a vacsorát Schweinheimban költöttük el. Ez borban, buzában igen gazdag hely, mindamellott unott vendégek voltunk. És a hátunk mögött az öklét szorongatta mindenütt a gazda, mert mint az exekuciós katonákat hármával, négyesével kvártélyoztak el bennünket. És a husból naponta bőven kijárt a porciónk, hol marhahús, hol birkahús, hol szalonna volt a menazsi. Aztán a házsütésű kenyér is, meg a bor is finoman izlett. Több czimboráim azonban a tekintélyeskedés, az uraskodás kedvéért hánytorgatták az ellátást. No, hanem családunk is, ha azt hitték, hogy így most már nagyobb urnak nézik őket. Mert hallottam a polgároktól, mikor egymás közt németül beszélgettek:

— Pedig ez is mind csupa koldus a hazájában! otthon Franciaországban még a krumpliból sem lakhatott jól soha a tekerző.

És igazuk volt. Mert azóta magam is sokszor tapasztaltam, hogy a született szegénység, ha így módba jut, még a legfinyásabb, a legválogatosabb.

Engemet nagyon kieléitett a kvártély és sokszor sóhajtoztam, bárha ilyen sorsban maradnék a hadjárat alatt. Én két St.-Dié-i rekrutával a postamesternél voltam elkvar-

télyozva. Nem is csodálom, hogy dureszkodott, mogorvaskodott a jámbor postamester, hisz majdnem minden lovát elszedték a lovasságunk számára. Egész nap úgy lödörgött köztünk, mint akinek az orrávére foly. Ha beült a kuczkóba, reggeltől estig pipázott, anélkül, hogy egy szót is szólt volna. A felesége nagy erős asszony volt, a lányai meg igen szemrevaló esinos leányok. Azonban szörnyen félték tőlünk és hahogy a gyakorlatról, vagy az őrségről hazajöttünk, mindig bujtak, szöktek előlünk.

A negyedik nap estjén épp már meg vacsoráztunk, mert egy hétórát lehetett az idő, amidőn egy feketeruhás, fehér haju, tisztas arcu ősz köszöntött be hozzánk. Előbb köszönt mindnyájunknak, aztán pedig postamesterhez szólván, németre fordította a szót:

— Ugye ezek az új tartalékosok?

— Igen Stenger ur, felelte a postamester, már nyakunkra nőnek ezek az emberek. Soha meg nem szabadulunk tőlük. Ha megtehetném, hogy elpusztulna mind, de szívesen lemérgezném valamennyit.

Ezt nem állhattam szó nélkül, egész higgadtan figyelmeztettem:

Hallja kend! Én is értek németül... Ne beszéljen ilyesmit.

A postamester úgy megjédt, majd el ejtette a hosszuszáru pipáját.

Ejnye, ejnye Kalkreuth ur, már hogy lehet ilyen megdöglő, az ősz férfi is megfeddette a postást. Hát csak képzelje, mi történhetett volna önnel, ha mások is hallják, ha mások is megértik a szavát, nemcsak ez a jó fiatalember,

— Csak afféle kiszólás volt ez. a kövér ember ezzel mentegette magát. De hát hogyne törne ki az emberből a keserűség, hát hogyne esuzna el ez az ostoba nyelv, amikor mindenét elszedik az embernek, a mikor éveken keresztül fosztogatják, zsarolják? hisz ebbe beleiehet bolondulni.

A fehérhaju öreg ur nem egyéb más volt, mint a Schweinheimi tiszteletes. Most engem különösen is köszöntött, mondván:

— Uram, ön valóban becsületes ember. És valóban ne higgye, hogy Kalkreuth ur ilyen gonosz szívé. mert nem bánthatná ő még az ellenségeinket sem. Sokkal jobb annál.

— Tiszteletes ur ezt magam is elhiszem, feleltem másként nem fogyasztanám olyan jóízűen, olyan jóétvágygyal a kolbászeit.

Midőn a postamester ezt meghallotta, úgy nekividult, hogy még kaczagott is és mint a gyermek összetette hasán a követ kezét, kaczagva kiálltván:

— No ezt igazán sohasem hittem volna, hogy még egy francia is megkaczagtat:

Két pajtásom őrszolgálatra menvén el én magam maradtam. Eközben a postamester egy üveg ó-bort állított az asztalra. Kinált, hogy koccezintsunk. Jó szívvvel fogadtam a kínálást. És e naptól mig csak el nem masiroztunk, mindég nyájasan barátkoztam a házinéppel. Estéknél a kallandó mellé ülve, fecseglünk. Többnyire a lelkész ur is velünk tanyázott. Maga a két fiatal lány is annyira neki bátorodott, hogy közebünk ültük. Ugy hallgatták a beszédünket a szök kékszemű szép leányok. Az egyik lehetett 18 a másik meg 20 éves. Némi hasonlatosságot fedeztem fel közte és Katicám között, ami nagyon elzékenyítette a szívemet. Azt már tudták, hogy otthon kedves mátkát hagytam, kibeszéltem nekik és elzékenyültek a kedves leányok.

A postamester keservesen panaszkodott a francziák ellen.

(Folyt. köv.)

Nyilttér.

A WILELM-fél e antiarthrikus antirheumatikus Vértisztító thea

2 koronás csomagokban minden
gyógyszertárban kapható. (3)

Szepességen

Késmárk közvetlen szomszédságában, tiszta német faluban, tanító családnál, gyermekek **18 frt** fizetés mellett teljes ellátásra elvállaltatnak.

Czim a kiadóhivatalban.

10075

1901.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város Tanácsa ezennel közhírré teszi, miszerint a város tulajdonát képező Hatvan-utczai salétrom helyi faraktár az 5266/1901. számú végzésben kibocsátott hirdetmény szerint árverésre kitűzött több rendbeli városi földbirtokokkal együtt a **folyó évi augusztus hó 28 ikán d. e. 9 órakor** a városháza nagytermében megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adadni, amely árverésre az árverelni szándékozók azon értesítéssel hivatnak meg, hogy az árverési feltételek a városi számvevői hivatalnál megtekinthetők s a kikiáltási ár 10 %-ka árverelni szándékozók által az árverés foganatosításával megbizottak kezébe készpénzben lefizetendő.

Debreczen, 1901. augusztus 19.

A városi Tanács.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a **hires „Hajduságpedró“** használata által. Egy doboz 40 fillér. Kapható Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszer-tárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

Ebesi ártézi viz a legjobb legesegesebb üdítő ital. Kapható minden fűszerüzletben, kávéházak és vendéglőkben. **Fő-aktár: Piac-u. 7. sz.**

Makkoltatás. Szomszédos megyében, nagyobb terjedelmű bükkfaerdőnek idei gazdag **makktermése**, mintegy 1800 - 2000 drb **sertés hizaltatás** illetve **makkoltatás** czéljából bérbe adandó. Az erdőn egészséges vizü nagyobb és számos kisebb forrásos patakok vannak. Ertekezhetni Csapó-utca Zenede épület Tömösváry L. nél.

Bártfa fürdőn egy emeletes ház, mely a legszebb és legjobb helyen fekszik, 6-700 frtot jövedelmez, 11 szobát és 2 konyhát tartalmaz, szép, nagy udvarral és nagy egészen az erdőig érő gyümölcsfa kerttel, az udvarban külön szép épület, mely 5 szobát és 3 konyhát tartalmaz, az udvarban nagy fakamara, 3 baromi óllal és konyhakerttel jutányosan eladó. Czim: **Garimberti Henrikné Bártfa fürdő, templom tér 23. Antal villa.**

Kerestetik Debreczen vagy vidékén egy kisebb birtok vételre vagy bérbe, ajánlatok, az ár megjelölésével W. T. 4006. sz. a. Rudolf Mosse Vien, I. Seilerstätte 2. intézendők.

Templomülés a debreczeni Deák Ferencz-utczai izr. templomban középhajó 3 ik pad, 1. sz. sarok ülés örök áron eladó, vagy a folyó évre 40 frtért bérbe kiadó. — Ertekezhetni a kiadóhivatalban.

Tanulók teljes ellátásra felvétetnek ur családnál czim a kiadóhivatalban.

Fiatal árva leány ref. tanítónő, ajánlkozik házikisasszonynak vagy megfelelő állásra. Czim: Fehér Anna Debreczen, főposta posterestante.

10 koronaért

Genfi arany Plaque remontoir óra

az egyedüli galvánilag 14 karátos arannyal erősített diszóra, amelyet mindenki 100 K. becsül. Tényleg azonban felugró fedéllel, véséssel, tartósság és pontos járásra nézve 5 évi kezességgel, csak 10 K. az ára, horgonyművel, repaszírozva, 3 fedéllel 14 K.

Valódi ezüst remontoir 15 köre, 3 nehéz dűsan véselt fedéllel, elismert kitűnő óra, különösen erős 16 K. hölgyeknek 14 K. Nikélóra legjobb készítmény 1 K. 50 fl. Divatos kiváló elegáns arany Plaque-láncz urak és hölgyek részére 4 K.

RUNDBAKIN M., Bécs, IX., Berggasse 3.

14 karát. arany-gyűrűk 2 K.

hölgyeknek és uraknak, val. ezüsttel erősítve. Mind gyűrű hivat. jelzéssel. Husz. évi tartósságáért kezesség. Gyönyör. csillogó művészies gyémántokkal és szín. kövekkel 2 K. erősebb 3 K. Nászgyűrűk 2.25 K. (Papírszel. ujjmérték kérétek.)

— **Érdekes újdonság.** —
Hangverseny-Piston-Accordeon nagy feltűnést kelt, szolid szerkezete és gyártása, valara olcsó ára miatt, mind. kora ismerés nélkül mindenki eljátszhatja a legszebb tánczenét, indulókat, meiódiákat. A hangszernek 28 hangja van gyöny. basszus k. séretil 5 K. Képes arjegyzék ingy. kapható.

8475
1901.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város Tanácsa ezennel közhírré teszi, miszerint a város tulajdonát képező következő épületek, csapszék és bolthelyiségek, u. m.:

1. A Könyök-utca 11. sz. (rég. Csapó-utca 630.) sz. ház a folyó 1904. évi november hó 1-től 1904. évi november hó 4-ig terjedő 3 évre.

2. A baromvásártéren levő csárda az 1902. évi január hó 1-től az 1901. évi december 31-ig terjedő 3 évre.

3. Az epreskertű csapszék az 1902. évi január hó 1-től az 1904. évi december hó 31-ig terjedő 3 évre.

4. A „Bégány“ csapszék az 1902. évi január hó 1-től az 1904. évi december hó 31-ig terjedő 3 évre.

5. A „Bárány“ csapszék a mézsárszékkal együtt 1902. évi január hó 1-től 1904. évi december hó 31-ig terjedő 3 évre.

6. Simonffy-utca 2. sz. bérház 4. sz. bolthelyisége az 1902. évi május hó 1-től 1905. évi május 1-ig terjedő 3 évre.

7. A „Csicsogó“ csapszék a mézsárszékkal együtt az 1902. évi január hó 1-től az 1904. évi december hó 31-ig terjedő 3 évre.

8. A városháza alatti 4. és 5. számú bolthelyiségek az 1902. évi november hó 1-től 1908. évi novem-

ber hó 1-ig terjedő hat évre a folyó évi október hó 9-én délelőtt 9 órakor a városháza nagytermében megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe adadni fognak, a mely árverésre az árverelni szándékozók azon értesítéssel hivatnak meg, hogy az árverési feltételek a városi számvevő hivatalnál a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthetők s a kikiáltási ár 10%-a árverelni szándékozók által az árverés foganatosításával megbizottak kezéhez bánatpénzül készpénzben lefizetendő.

Debreczen, 1901. évi július hó 29-én.

A városi tanács.

Minden külföldinél jobbak!

és olcsóbbak!

a „Debreczeni vasöntöde és géplakatosság“

aranyéremmel kitüntetett

kutszivattyui, borsajtói és szőlőzuzó gépei!

Eladás egyedül a gyártelepen:

Péterfia végén a hadházi-utcában.

ÜZLETI KÖNYVEK,

csinos kiállításban, erős kötésben, igen jutányosan kaphatók

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

DEBRECZEN, főpiacz, a főpostával szemben.

Választási

zászlókat és jelvényeket

feltűnő olcsón készítünk.

Bármilyen nagy megrendelést néhány óra alatt elintézzük.

Zászlók és jelvényekről megkeresésre árjegyzékkel készséggel szolgálunk.

Tisztelettel

Sürgőnyezim :
HOFFMANN KRONOVITZ
Debreczen.

Hoffmann és Kronovitz

könyvnyomdája
DEBRECZEN, Piacz-utca 49.